

ZPRÁVY OP

zpravodaj Obce překladatelů ročník XXXIV č. 1 (březen 2024)

Milé členky a milí členové Obce překladatelů,

s jarem vám opět přinášíme souhrn toho, co se v OP a obecně v překladatelské oblasti odehrálo od prosince 2023. Je toho hodně, což svědčí o tom, že překladatelé a překladatelky se aktivizují, dávají o své práci vědět, a to nejen v Česku, ale prostřednictvím CEATLu i na mezinárodním poli. Výbor OP by byl rád, kdyby se na činnosti aktivně podílelo více lidí. Máte-li chuť se zapojit v některé oblasti, zkuste to třeba přes nový web, na jehož spuštění začátkem dubna se můžete těšit. Na novém webu pro vás bude přehlednější i sledování novinek a upozornění na konání akcí, grantové výzvy a další informace, které už v době vydání Zpráv OP mohou být zastaralé. Proto vám doporučujeme se na něj pravidelně dívat. Díky všem, kdo se na tvorbě nového webu podíleli! Odvedli neskutečnou práci.

Nový web OP

Stávající webové stránky OP nahradí během dubna 2024 nový web lépe vyhovující současným požadavkům na vzhled, obsah, uživatelské pohodlí i technickou správu a administraci. Adresa www.obecprekladatelů.cz zůstává samozřejmě zachována.

Nový web nám umožní lépe prezentovat naše akce, kurzy, soutěže a ocenění, aktuálně informovat o naší činnosti a přehledněji sdělovat veřejnosti cíle OP. Naším členům nabídne vedle užitečných informací také možnost spravovat si vlastní profil.

Stránky budou splňovat vyšší technický a bezpečnostní standard. Na rozdíl od stávajícího webu s nimi bude OP moci svobodně nakládat a do budoucna je upravovat či rozšiřovat.

Databáze překladatelů na webu OP

Součástí nového webu OP bude také zcela **nová členská databáze**. Každý řádný člen OP bude v této databázi mít svůj profil, který si bude moci sám spravovat a aktualizovat. V profilu můžete mít kromě bibliografie svých překladů také kontakt, medailonek a fotografii, a tak vám poslouží jako miniaturní prezentační web. O tom, jak získat k profilu přístup a jak ho vyplnit, vás budeme včas informovat.

Databáze osobností českého uměleckého překladu po roce 1945, jež byla součástí starých webových stránek, zůstane zachována i na novém webu, ale **v současné době ji bohužel z důvodu technologické zastaralosti nelze doplňovat ani aktualizovat**. Představuje však cenný zdroj, s nímž chceme do budoucna dále pracovat.

Členské příspěvky na rok 2024

Připomínáme, že **konec března 2024 je posledním termínem pro uhrazení příspěvků na rok 2024**. Prosíme vás o zaplacení na bankovní účet **1014328992/5500** (pozor, změna kódu banky!). Jako variabilní symbol uveďte své členské číslo nebo napište do zprávy pro příjemce své jméno. Můžete také využít níže uvedené QR kódy (nezapomeňte doplnit VS nebo jméno do zprávy pro příjemce!).

- roční členský příspěvek činí minimálně 1000 Kč (dobrovolně můžete zaplatit i více)
- studenti do 26 let, senioři nad 65 let a lidé na rodičovské dovolené platí minimálně 500 Kč
- členové nad 80 let členský příspěvek neplatí

Členské příspěvky jsou pro chod OP velmi důležité. Pokrývají především náklady, jež nelze hradit z grantových zdrojů. Děkujeme všem, kdo příspěvky řádně a včas platí!

Příspěvek 1000 Kč

Příspěvek 500 Kč

Grant na pořádání Ceny Josefa Jungmanna

Obec překladatelů zažádala u Ministerstva kultury ČR o grant na pořádání Ceny Josefa Jungmanna za rok 2023. Žádost byla úspěšná a OP získává pro letošní rok dotaci ve výši 111 000 Kč. Dotace je poskytnuta na honoráře, na cestovní náklady účastníků, na nájem prostor pro realizaci projektu, náklady na propagaci a na produkční náklady.

Cena Muriel za rok 2023 pro naši členku Marii Voslářovou

Cenu obdržela za překlad švédského komiksu *V zrcadlové síni* Liv Strömquistové. Srdečně blahopřejeme.

Překladačské kurzy

Jsme rádi, že se podařilo otevřít a naplnit překladačské kurzy a historicky poprvé některé z nich dostat i do regionů. V prvním pololetí se konají hned dva.

- Kurz literárního překladu pro začínající překladače z angličtiny. Vede jej zkušená lektorka **Lucie Mikolajková**.
- V Brně probíhá kurz překladu poezie a písňových textů. Lektorem je **Mikuláš Bryan** a pracovat se bude hlavně s texty v angličtině a francouzštině.
- Studenti divadelních a filologických oborů se do 15. 4. 2024 mohou hlásit do **Divadelní překladačské dílny Jiřího Joska 2024**, kterou pořádá DILIA. Letošní 18. ročník projektu se zaměřuje na komorní hry z anglickojazyčné oblasti. Jako tutoři se zapojí **Ester Žantovská, David Košťák** a **Jan Šotkovský**.

Poznejte svého překladače

V letošním roce pokračujeme v tradičním cyklu překladačských besed pod zavedeným názvem „Poznejte svého překladače“. Nově vyslyšela výzvu ke spolupráci na jejich organizování členka OP **Irena Steinerová**. Rády bychom do party ještě jednoho člena nebo členku, abychom byli v organizování zastupitelní a besed mohli uskutečnit víc než dosud, zejména ve spolupráci se školami, kde mají besedy největší odezvu. Najde-li se mezi vámi zájemce, prosíme, ozvěte se na e-mail anna.tkacova@volny.cz.

Uskutečněné akce v rámci PSP

- 6. 2. jubilejní 20. setkání na (A)void Floating Gallery. Tentokrát se mluvilo o překladu žánrové literatury a také o tom, jaké to je, když si překladač založí malé nakladatelství, aby mohl vydávat knihy dle svého vkusu. Vystoupili **Roman Tilcer** a **Jakub Němeček**, překladače z angličtiny.
- 5. 3. setkání na (A)void Floating Gallery. Vystoupili dva katalanisté, **Michal Brabec** a **Vít Groesl**.
- 20. 3. překladačka z arabštiny a angličtiny **Jitka Jeníková** v nové pobočce Městské knihovny Praha na Petřínách. Beseda měla úspěch a pobočka má zájem o další spolupráci.

Krotitelé slov

I v letošním roce vás zveme k poslechu rozhovorů s překladači, s nimiž rozmlouvá překladačka z finštiny **Jitka Hanušová**. Asi půlhodinové podcasty lze vyslechnout například [na Spotify](#). V období od prosince si Jitka Hanušová pozvala k rozhovoru překladačku z angličtiny a španělštiny, poslední držitelku Prémie Tomáše Hrácha **Annu Štádlarovou**, překladačku z hebrejštiny a angličtiny **Lenku Bukovskou** a italianistku **Moniku Štefkovou**.

Rezidenční pobyty, stipendia, granty

Ulysses' Shelter – rezidenční pobyty pro začínající spisovatele a překladatele

[Projekt Ulysses' Shelter](#) vyhlašuje třetí etapu rezidenčních pobytů pro začínající autory činné v oblasti poezie, prózy a/nebo uměleckého překladu, kteří si mohou zažádat o jeden rezidenční pobyt v období 2024–2025. Nabízené pobyty v Chorvatsku, Řecku, Srbsku, na Maltě a ve Walesu poskytují možnost pracovat, vystupovat a představit se na různých místech v Evropě. Výběrová komise navrhne partnerům dva uchazeče z České republiky. Více na webu OP.

Termín pro podání přihlášek: 7. dubna 2024

Grantová výzva Kreativní Evropy

Evropská výkonná agentura pro vzdělávání a kulturu (EACEA) vydala v rámci programu Kreativní Evropa Kultura [výzvu na podporu oběhu evropských literárních děl](#). V rámci výzvy budou podpořeny projekty zaměřené na **překlad**, vydání, distribuci a propagaci beletristických děl. Podmínky a podrobnosti na webu OP.

Termín podání přihlášek: 16. dubna 2024

CEATL, mezinárodní spolupráce

Otevřený dopis německojazyčných organizací k AI

Obec překladatelů se přihlásila k otevřenému dopisu adresovanému německým a rakouským zástupcům v EU a k výzvě asociací literárních překladatelů z Německa, Rakouska a Švýcarska. Otevřený dopis Evropské unii požaduje silnou regulaci generativní umělé inteligence v oblasti literárního překladu. Dopis se hlásí k zásadě ART (Authorisation, Remuneration, Transparency) při použití AI, dále například požaduje, aby podpora z veřejných zdrojů byla přiznávána pouze lidským tvůrcům, aby byli překladatelé uváděni na obálce a aby byla zřetelně označena díla vzniklá čistě pomocí AI. Upozorňuje též na ekologický dopad používání softwarů umělé inteligence a požaduje férové pracovní podmínky a přiměřený plat pro všechny pracovníky v oblasti AI. V současné době připravujeme překlad textu do češtiny.

Průzkum CEATL o AI – překladatelská sdružení

CEATL (Evropská rada sdružení literárních překladatelů) zveřejnila 20. února 2024 na svých stránkách [výsledky prvního průzkumu týkajícího se nástupu umělé inteligence](#) (AI) v oblasti uměleckého překladu. Jedná se o průzkum vedený mezi jednotlivými sdruženími (ne samotnými překladateli, tyto výsledky budou následovat). Je zde vidět, které asociace zveřejnily prohlášení týkající se nástupu AI, zda vydaly pro své členy nějaká doporučení, případně zda samy již provedly mezi svými členy šetření týkající se zkušeností s AI. Obec překladatelů v současné době připravuje pro členy text doporučení obsahující zásady týkající se použití AI při překládání, možné body do smlouvy s nakladateli i upozornění na rizika vyplývající z nástupu AI v uměleckém překladu. Text doporučení zveřejníme během jara.

Otevřený dopis OP

Profesní překladatelské organizace Překladaelé Severu, Obec překladatelů a Jednota tlumočnicků a překladatelů formou otevřeného dopisu zareagovaly na výroky předsedy Svazu českých knihkupců a nakladatelů Martina Vopěnky a ředitele veletrhu Svět knihy Radovana Auera v pořadu Akcent, odvysílaném 3. 1. 2024 na stanici ČRo Vltava, v němž se zejména pan Vopěnka nelichotivě a s neznalostí podstaty věci opřel jmenovitě do Obce překladatelů. [Reakci výboru OP si můžete přečíst na našem webu.](#)

Newsletter

Většina z vás jistě zaznamenala, že 1x za měsíc vychází newsletter informující zejména o žhavých novinkách. Je rozesílán pouze elektronicky, a to všem členům, na něž máme kontaktní e-mail. Pokud newsletter ve své elektronické poště nenajdete, nahlédněte do složky hromadné pošty, případně do složky spam. Je nutné mít rozesílací adresu info@obecprekladatelu.cz v povolených adresách.

Pokud chcete být včas informováni o připravovaných akcích a aktuální činnosti, odebírejte newsletter a sledujte web OP, případně facebookový profil OP, neboť Zprávy OP jsou spíše shrnutím toho, co se událo v minulých měsících.

Jedna pozvánka na závěr

Tentokrát vás zveme na výstavu. Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy pořádá ve dnech **12. 4. – 31. 7. 2024** výstavu **V zajetí překladu. Jaroslav Zaorálek a jeho nakladatelé.**

Výstavní projekt je věnován osobnosti roztockého překladatele Jaroslava Zaorálka, který patřil v 1. polovině 20. století k významné generaci formující podoby překladatelství v Československu. Na výstavě si budete moci prohlédnout knihy, korespondenci, díla ilustrátorů i osobní předměty ze sbírek muzea a dalších institucí. Výstava tak umožní nahlédnout nejen do soukromého Zaorálkova života, ale připomene i jeho dlouholetou kooperaci s řadou důležitých nakladatelů, především s Josefem Florianem a Rudolfem Škeříkem. Výstava poukazuje na nebývalou úroveň literárních děl, která Zaorálek přiblížil českému čtenáři, i na kvalitní produkci dobových nakladatelství. Na výstavu budou navazovat podzimní překladatelské besedy, jichž se OP zúčastní a budeme vás o nich informovat.

Nenechejte si výstavu ujít, z Masarykova nádraží do Roztok jezdí každou půlhodinu vlak a muzeum je od nádraží cobydup. Více informací o výstavě naleznete na stránkách Středočeského muzea: www.muzeum-roztoky.cz

Jubilea

Březen

6. 3. Jitka Jílková 70 let

10. 3. Zdena Šmídová 75 let

19. 3. Josef Zumr 96 let

20. 3. Olga Castiellová Hostovská 88 let

28. 3. Anna Kareninová 70 let

Duben

1. 4. Jiří Stromšík 85 let

6. 4. Jan Vitoň 70 let

Květen

7. 5. Kateřina Hilská 75 let

19. 5. Jaromír Nigrin 94 let

26. 5. Helena Stachová 93 let

30. 5. Jarmila Svobodová 98 let

Všem oslavencům a oslavenkyním přejeme pevné zdraví.

Noví členové

Od prosince 2023 do našeho překladatelského kolektivu přibyly čtyři nové členky: Anežka Mann, Petra Zikmundová, Hana Kosáková a Johana Tkáčová. Vítáme je mezi sebou a přejeme jim mnoho překladatelských úspěchů.

Loučíme se

Bohužel ani tyto Zprávy nejsou prosty smutného oznámení. Dne 1. března 2024 zemřel ve věku 72 let tlumočník a překladatel z japonštiny PhDr. **Zdeněk Hrdlička**, spoluzakladatel první soukromé P/T agentury v Československu a autor několika knih a časopiseckých seriálů, které se staly v době svého otištění velice populárními, např. *Tlumočník a já*, *Velorex a já*. Čest jeho památce.

Vydává Obec překladatelů, Pod Nuselskými schody 3, 120 00 Praha 2,
tel.: 222 564 082

e-mail: info@obecprekladatelu.cz

Bankovní spojení 1014328992/5500, úřední hodiny: úterý 14–16, středa 10–12 hod.

Připravila: Anna Tkáčová

Redakce a distribuce: Jana Kunová

Vychází 4x ročně, toto číslo 27. 3. 2024. Uzávěrka příštího čísla: červen 2024

Příspěvky zasílejte e-mailem na: anna.tkacova@volny.cz